

Zdravotní laborant oživil bizarní krásu barokních relikvií

PŘED VÝSTAVOU MĚL KOSTRY V OBÝVÁKU

Benedikt vystupující z rámu obrazu byl inspirován expozicí Muzea strašidel Praha.

Autor bizarních děl si potrpí na jejich precizní detailní výzdobu.

Celkem 6697 hodin práce, 122 kilometrů metalických nití a 4716 skleněných kamenů, to všechno obnáší deset exponátů poněkud bizarní výstavy Kult svatých těl v galerii Vetengl v Plzni. Co autora děl Petra Ferczadiho (35) na »oblečených kostrách« tak fascinuje?

Text: Václav Suchan
Foto: Dana Koiárová

Je to velmi zvláštní pocit, když se ocitnete v galerii plné kostlivců a torz, oblečených do velkolepě vyzdobených kostýmů.

Na jedné straně pocit až bizarně hrůzné prezentace morbidní tematiky, na straně druhé velký respekt k detailní dokonalosti zpracování jednotlivých exponátů a také doprovodným textům na infopanelech, které objasňují, o co tady jde.

Průvodce

Jak se dostal zdravotní laborant k takovému nevsednému

Petr Ferczadi by chtěl, aby jeho výstava putovala po památkových objektech v celé republice.

Předobrazem Oskara jsou ostatky sv. Gratiana od mnicha Adalberta Edera z bavorského kláštera Waldsassen...

„Tenhle informační edukační přesah je pro mě důležitý. Když dnes třeba vidí lidé v kostele nebo v památkovém objektu relikvie, vnímají je jako morbidní a bizarní. A já se snažím dodat návštěvníkům souvislosti, že to mělo náboženský kontext, proč tomu lidé věřili, a podobně,“ říká autor děl Petr Ferczadi.

koníčku? Více než deset let provázel návštěvníky na šesti památkových objektech. Jedním z nich byl i cisterciácký klášter v Plasech u Plzně, dalším pak zámek a hrad v Bečově nad Teplou.

V obou objektech jsou vystaveny unikátní relikviáře. V Plasech ostatky římského mučedníka svatého Antonia, stylizované do římského zbroje, v Bečově pak vzácný relikviář svatého Maura.

„A tehdy jsem si řekl, že

bych se jednou, až bude čas, do něčeho takového pustil, něco tak krásného se pokusil také vytvořit,“ prozrazuje autor.

Fotky a vzor

Mnohé relikviáře si nafotil, další fotografie z ce-

Bonifác, lebka inspirovaná relikviářem sv. Václava, uloženým ve Staré Boleslavi.

Božetěch, dílo odvozené od asmatkých lebek z Nové Guineje.

Bernard vychází z relikviáře sv. Candiana z muzea Blumenstein ve švýcarském městě Solothurn.

...ze stejného místa pochází také inspirace ostatky sv. Vitaliana u torza Bedřichů.

CO JE RELIKVIE

Primární relikvie jsou ostatky svatých (kostí, vlasy, zuby, kůže), sekundární pak předměty, se kterými byli svatí v kontaktu nebo se jich dotýkali. Relikviáře jsou schránky na relikvie. Všechny mají z pohledu křesťanství záračnou moc, protože je v nich konkrétní svatý fy-

zický přítomen. Jejich úkolem je tvořit spojovací článek mezi nebem a zemí, jelikož světcovo tělo je přítomno na zemi. A jeho duše sídlí v Božím království se může přimlouvat u Boha za všechny, kteří požádají skrze modlitbu o pomoc.

nádherné »obaly« na relikvie mučedníků.

Vzorem pro jeho práci se stala díla fráterů Adalberta Edera (1707–1777) z bavorského kláštera Waldsassen. Tam je v místní bazilice umístěno deset kompletních zdoobených těl a dvě torza v baroku objevených prvokřesťanských mučedníků z římských katakomb. Následně český umělec zjistil, že Adalbert Eder vytvořil i místní výzdobu pro svatého Antonia ve zmiňném klášteře v Plasích.

„Nechtěl jsem tvořit kopie, repliky, ale díla inspirovaná barokem a Ederovou prací. Proto jsem si vytvořil vlastní postupy výroby komponentů. Místo tenkých zlatých drátků na-

Pokračujte na str. 18

Výzdoba exponátů je velice pracná, umělec spotřebuje kilometry drátů a tisíce skleněných kamínků...

S MOU PRACÍ »OBLEČENÉ KOSTRY« NESOUVISÍ...

Petr Ferczadi je vystudovaný zdravotní laborant, v současnosti pracuje v Šiklově ústavu patologie v Plzni. Každého asi napadne, zda jeho nevědní koníček nesouvisí s jeho prací na patologii. „Není tam vůbec žádná souvislost. Chápu, že když se řekne patologie, představí si každý mrtvá těla a pitvy. Já ale pracuji se vzorky pacien-

příklad používám zlaté nitě, což se mi osvědčilo,“ říká Petr Ferczadi.

První exponát

Svůj první exponát začal tvořit před dvěma a půl lety. Pak následovaly další, stovky hodin práce, kilometry nití a drátů, tisíce kamínků. Jednoho dne přivedl jeho kamarád k umělci na návštěvu majitele galerie Vetengl.

„Luboš Vetengl byl mými díly tak nadšený, že mi hned nabídl prostory v galerii pro výstavu. A tak je tam od dubna tohoto roku k vidění deset exponátů, nebráním se ani označení bizarních, běžné takové expozice v galeriích nejsou k vidění...“ říká laborant.

Skládá náměty

Všechny exponáty jsou podle jeho slov poskládané z různých námětů, ne vždy z jednoho relikvieře. „Když jsem viděl třeba ostatky svatého Antonia a jejich výzdobu, tak jsem pak použil některé detaily, ale dál už to s tímto svatým nemělo žádnou souvislost. Použil jsem i jiné inspirace, skládal jsem to dohromady, jak se mi to zrovna líbilo,“ vysvětluje.

Patina kostí

Kostry, lebky a torza působí

Exponát Leopold je inspirován relikvieřem sv. Auraciána z českobudějovické katedrály sv. Mikuláše.

kteří části skeletů vytváří na 3D tiskárně, a něco jsou sádrové odlitky,“ říká.

Autentičnost dodává kostem práce jeho kamaráda, malíře Jana Konáše. „Na plastových či sádrových kostech vytváří dokonalé patiny, řada návštěvníků výstavy ani nechtěla věřit, že to nejsou skutečné ostatky...“ dodává umělec.

Postup práce

A jak postupuje při práci? Například při tvorbě torza jménem Bedřich se nejprve

patinovala sádrová lebka. „Následně jsem podle její velikosti odhadl velikost těla a vytvořil jeho torzo pomocí sádry a sádrových obvazů. Poté jsem se pustil do žeber z namotávaných kousků linolea, udělal jsem takové naznačení skeletu. Připevnil jsem lebku a zhotovil oblečení. V tomto případě hlavně z brokátu, látkové jsou také vlasy. A přes látku jsem pak dělal výzdobu z drátů, broušených kamenů, kovových fólií. S

jedním jediným kamenem je před kompo-

nováním až půlhodinová práce, přitom jsou jich potřeba stovky,“ vysvětluje.

Bydlel s kostřami

Než začala výstava, měl umělec exponáty uložené doma!

„Protože jsem je neměl kam dát, bydlely se mnou v

KRITIKA I CHVÁLA...

Na internetu se pod některými prvními články o výstavě objevily velice negativní reakce. „Postupně ale začaly převažovat pozitivní názory, což mě těší. To samé registruji i přímo tady ve vystavní síni. Těší mě, jak si návštěvníci všimají ohromné práce a detailnosti vystave-

obýváků! Což obnášelo různé problémy, třeba ke mně vůbec nechtěly chodit návštěvy... Každopádně se ke mně domů už nevrátí. Moc bych chtěl, aby výstava byla putovní, zatím to vypadá, že bude ještě další dva roky putovat po památkových objektech, ať už po soukromých, nebo státních. Je to ještě v jednání,“ uvedl autor.

Nejsou na prodej

Exponáty, jejichž odhadovaná cena se pohybuje od několika desítek až po stovky tisíc korun, nejsou podle autora na prodej. „Dokud bude o výstavu zájem a bude putovat, nechť bych konceptně připravenou expozici dělit, nějaká díla vyjímat. Až pokud výstava někdy doputuje, mohli bych uvažovat, že se něco prodá,“ prozrazuje umělec. A dodává, že už má rozpracovanou dvě další torza.

ných exponátů, nápaditostí materiálově i kompoziční. Myslím si také, že lidé oceňují i fakt, že vidí nejen trochu bizarní předměty, ale zároveň se dozvědí řadu nepřilís známých věcí z historie, o relikvieřích, či kultu svatých těl,“ říká autor Petr Ferczadi.

DUCH DUCH DUCH DUCH DUCH DUCH DUCH

Krimičtení
na celé
prázdniny

NEDELNÍ
BLESK

DUCH

Dítě, 2. část

Jak už se stalo tradicí, Nedělní Blesk připravil ve spolupráci s FTV Prima krimičtení na celé prázdniny!

Dříve než v televizi se tak můžete seznámit s novými příběhy z druhé série populárního seriálu Duch.

První i druhý případ už ústřední trojice zdárně vyřešila a teď společně řeší třetí složité kauzy.

DUCH DUCH DUCH DUCH DUCH DUCH DUCH